

Role LLM ve vědeckém publikování

Mgr. et Mgr. Lucie Tomaňová

Ústřední knihovna FF MU

18.10. 2023

Upholding academic integrity in the era of AI

17/10 09:30-15:00 | A.3 Sál | Vstupné: Zdarma

Upholding Academic Integrity
in the era of AI

OCTOBER 17 - TUESDAY
9:30 AM - 3:00 PM

Kampus Hyberská (in person)
MS Teams (on-line)

register by **October 4th**

<https://uni.cz/NuNhg>

CHARLES UNIVERSITY | turnitin

The impact of AI tools at Charles University

Univerzita Karlova a společnost Turnitin srdečně zvou na akci otevírající téma akademické integrity v nastupující éře umělé inteligence. Společně budeme diskutovat o příležitostech, ale i výzvách, které využití AI přináší do tvorby odborných textů, studijních výstupů a do celého sektoru vzdělávání.

Akce proběhne v anglickém jazyce, hybridní formou. Kromě osobní účasti v Kampusu

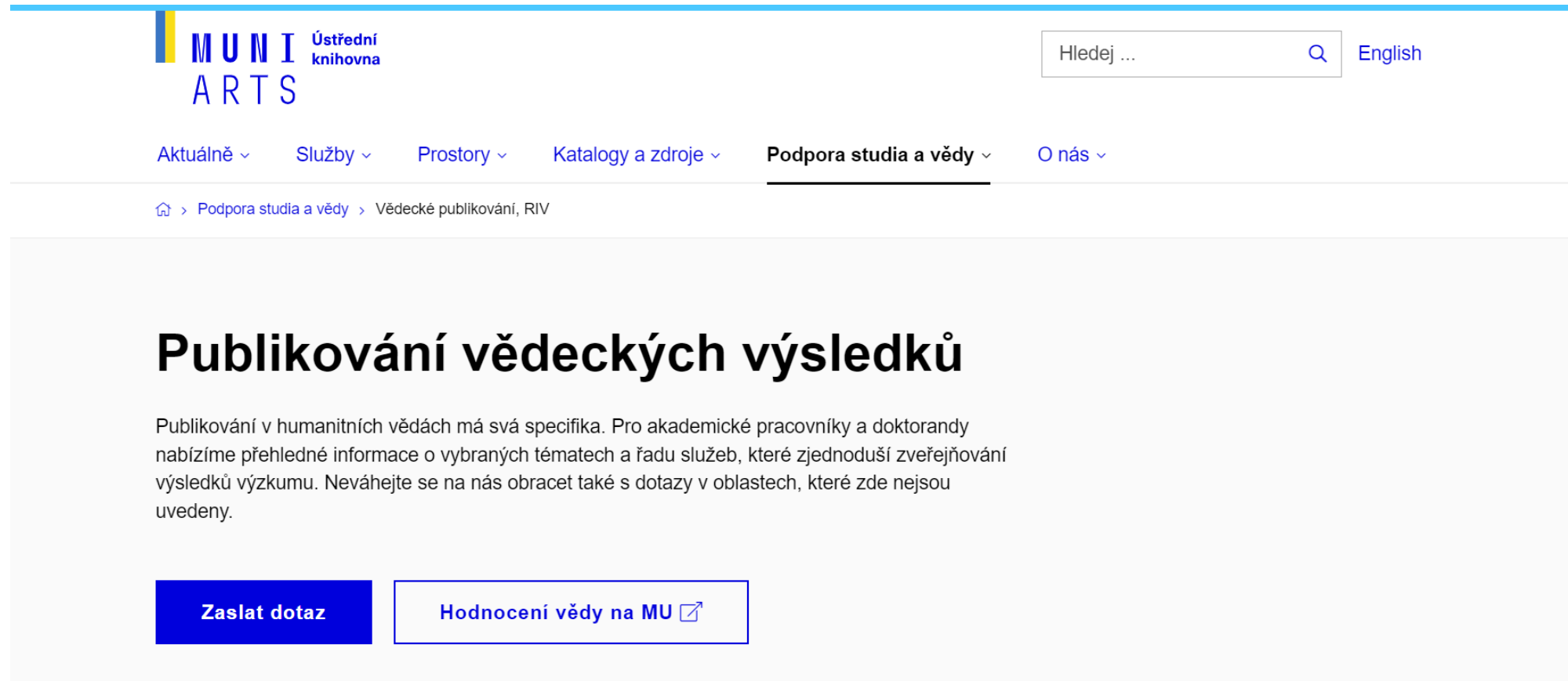
Role knihovny

Informační podpora studia a vědy

The screenshot displays the MUNI ARTS website interface. At the top left is the logo for MUNI ARTS Ústřední knihovna. To the right is a search bar with the text 'Hledej ...' and a magnifying glass icon, followed by a language selector set to 'English'. Below the logo are navigation links: 'Aktuálně', 'Služby', 'Prostory', 'Katalogy a zdroje', 'Podpora studia a vědy', and 'O nás'. The 'Podpora studia a vědy' menu is open, showing a list of services: 'Lekce a workshopy', 'Návody pro práci s informacemi', 'Vědecké publikování, RIV', 'Nákup a zajištění informačních zdrojů', 'Analýzy a rešerše pro zaměstnance FF', and 'Open Science'. A red arrow points to the 'Vědecké publikování, RIV' option. On the left side of the page, there is a search section titled 'Vyhledávání knih a článků' with a search input field containing 'Vyhledáváte knihy a časopisy' and a 'HLEDAT' button. Below the input field are radio buttons for 'Katalog' (selected) and 'E-zdroje'. On the right side, there is a section titled 'Pracovní doba' with the text 'Týmové studovny, Čítárna' and the hours 'Po–Pá 7.30–20' and 'So–Ne 9–17'. A 'Podrobnosti' button is located below this section.

Role knihovny

Informační podpora studia a vědy

The screenshot shows the MUNI ARTS website header with the logo 'MUNI ARTS Ústřední knihovna'. A search bar contains 'Hledej ...' and a language selector is set to 'English'. The navigation menu includes 'Aktuálně', 'Služby', 'Prostory', 'Katalogy a zdroje', 'Podpora studia a vědy' (highlighted), and 'O nás'. The breadcrumb trail is 'Podpora studia a vědy > Vědecké publikování, RIV'. The main heading is 'Publikování vědeckých výsledků'. The text below explains that publishing in humanities has specificities and offers information and services to simplify the process. Two buttons are present: 'Zaslat dotaz' and 'Hodnocení vědy na MU' with an external link icon.

MUNI ARTS Ústřední knihovna

Hledej ... English

Aktuálně ▾ Služby ▾ Prostory ▾ Katalogy a zdroje ▾ **Podpora studia a vědy ▾** O nás ▾

🏠 > Podpora studia a vědy > Vědecké publikování, RIV

Publikování vědeckých výsledků

Publikování v humanitních vědách má svá specifika. Pro akademické pracovníky a doktorandy nabízíme přehledné informace o vybraných tématech a řadu služeb, které zjednoduší zveřejňování výsledků výzkumu. Neváhejte se na nás obracet také s dotazy v oblastech, které zde nejsou uvedeny.

[Zaslat dotaz](#) [Hodnocení vědy na MU](#) ↗

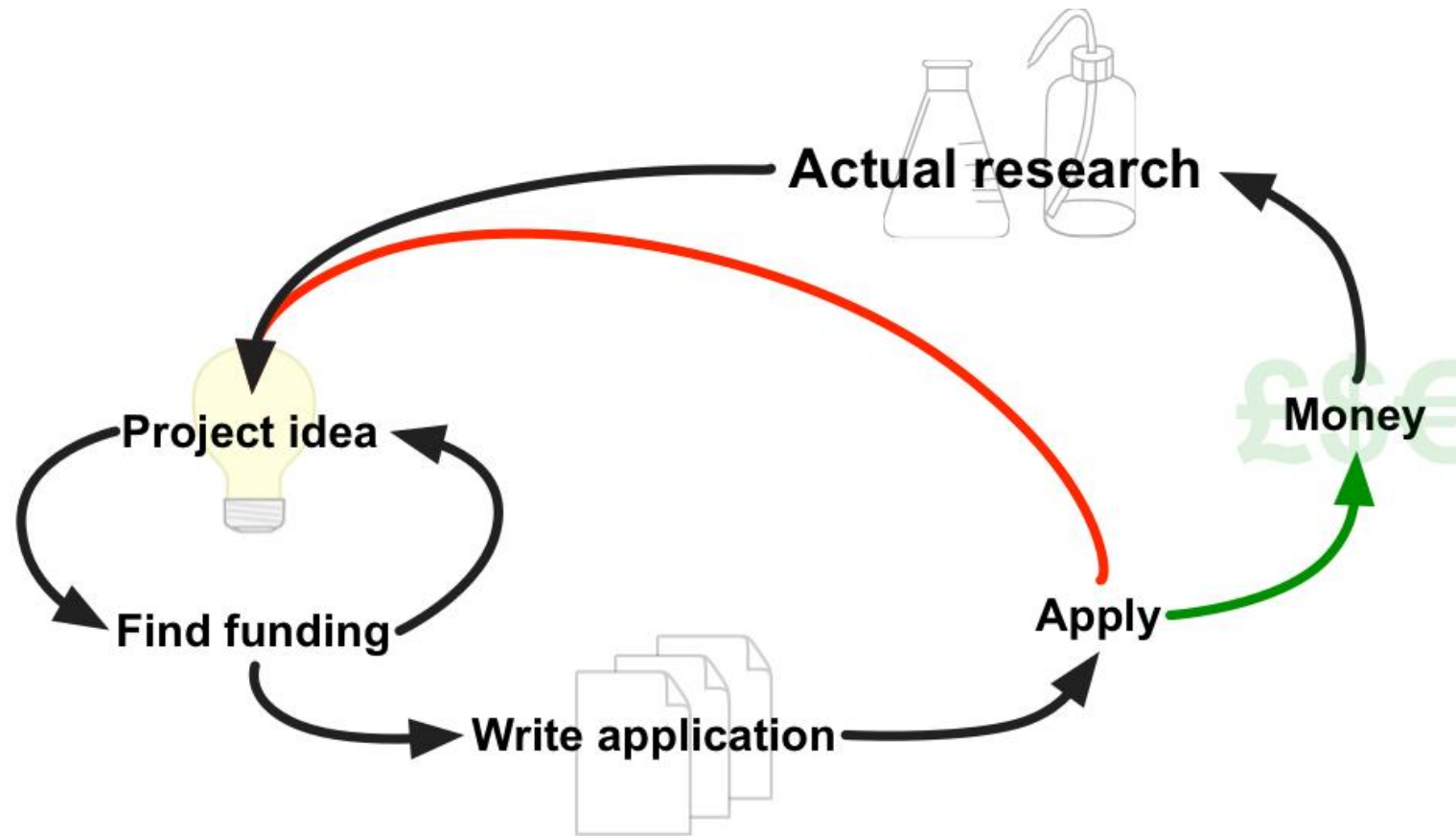
V čem se pohybujeme

- Proces a způsoby publikování
- Výběr časopisu
- Asistence při komunikaci s vydavateli
- Konzultace na téma predátorských praktik
- Open Science
- Hodnocení vědy a nominace výsledků
- Financování vědy

Checkpoint

- Na co čekáte, že bude tato přednáška narážet ve spojení vědeckého publikování a AI?
- Jaké typy AI nástrojů sehrají největší roli?
- Jaké příležitosti a rizika myslíte, že přijdou?

Stručný proces publikování

Pro potřeby dnešní lekce:

- Prestiž (člověka a instituce)
- Financování

Koncepty dnešní lekce

- Texty bez čtenářů
- Matoušův efekt
- Data výzkumná i osobní: otázka vlastnictví
- Informační a digitální gramotnost a nástroje
- Desinterpretace

Texty bez čtenářů

- Nadprodukce publikací
  - Vzhledem k hodnocení
  - Články a časopisy > odborné knihy
  - Nemožnost udržet přehled
  - Citovanost a proces „udělat si jméno“
  - Soutěživost namísto kolegiality (gatekeeping)
- Doba před M17+ a po ní
- AI a maximalizace publikování a zvýšení přehlčení
- Predátorské praktiky

Checkpoint

– Jak může tuto situaci AI zlepšit?

Matoušův efekt

– ?

Matoušův efekt

Matoušův efekt je koncept založený na Matoušově evangeliu, kde Ježíš říká: „Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má“ a v sociálních vědách se používá jako popis prohlubování nerovností.

Matoušův efekt ve vědeckém publikování

- Citování budou v AI citovanější
- Nemožnost proražení nových vědců
- Zbrždění inovativnosti vědeckého výzkumu
- Zvyšování citačního indexu nejcitovanějších

Data výzkumná i osobní: otázka vlastnictví

- Kdo vlastní výzkumná data?
- Kdy může někdo použít vaše výzkumná data pro komerční účely?
- Jaké jsou v datech osobní informace?

Data výzkumná

- AI nástroje procházející osobní dataseť/databáze
- Data nemají majitele
- Data veřejná/veřejně dostupná
- Data po učení AI
- CC BY licence = může být použito bezplatně pouze pro neziskové použití

Data osobní

- Zpracování výzkumu, který obsahuje osobní data zkoumaných subjektů
- Sdílení osobních informací s AI nástrojem
- AI nástroje procházející osobní datasety/databáze

Checkpoint

- Následuje přirozeně otázka kybernetické bezpečnosti. Jaká potenciální rizika vidíte?

Informační a digitální gramotnost a nástroje

- ICT skills
- Digitální kurátorství nástrojů
  - Typicky se nevyplatí předplácet na dlouhé období – rychlost vývoje
- Financování nástrojů
- Oborová specifická nástrojů
- Prestiž – je to závod v utilizaci používání nástrojů správně, bezpečně a progresivně
- Nutnost aktivního reagování na vývoj, dobrá znalost potřeb koncového uživatele, permanentní vzdělávání

Checkpoint

- Kdo to ty vědce naučí?
- Kde se to naučí ti vyučující?

Desinterpretace

- Nelze spoléhat na to, že AI nástroje vyhodnotí data, jak potřebujeme
- Když neví, tak si vymýšlí – je to aplikovaná statistika
- Překroucení myšlenek složitějších textů
- Špatná interpretace dat

Jakou revoluci může AI v této oblasti způsobit?

- Publikovat méně, ale efekt(iv)něji
- Psát srozumitelnějším jazykem
- Změna hodnocení vědy a výzkumu
- Jaké texty má cenu psát a jaké za nás může dělat AI
- Šetření času při psaní grantových žádostí 😊
- ..?

Děkuji za pozornost

Mgr. et Mgr. Lucie Tomaňová

S dotazy k tématu pište na lu.tomanova@phil.muni.cz

Obráťte se na nás na knihovna@phil.muni.cz

Více informací na webu knihovna.phil.muni.cz

Aktuální dění sledujte na facebook.com/knihovnaffmu

Jsme i na Instagramu instagram.com/knihovnaffmu